

قضات مجتمع همتی والا دارند

پدیدآورنده (ها) : یاور زاده، منصور

حقوق :: نشریه قضاوت :: مرداد ۱۳۸۱ - شماره ۷

صفحات : از ۱۶ تا ۱۷

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/937439>

تاریخ داندود : ۱۴۰۳/۱۱/۱۷

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- بازخوانی یک طرح شهری با بهره‌گیری از انگاره‌ی حق به شهر- مجتمع تجاری عرش آجودانیه تهران
- بررسی جو سازمانی یک مجتمع دانشگاهی و پی‌آمدهای قصد نشده‌ی ناشی از آن
- مجتمع المحبة
- تحول مسوولیت مدنی قضات در حقوق ایران؛ با مطالعه تطبیقی در حقوق اسلام و فرانسه
- ارزیابی مفاهیم زیبا شناسی و منظر شهری در انعطاف‌پذیری مجتمع‌های مسکونی
- آسیب‌شناسی نظارت قانونی و شرعی قضات دادگاه‌ها بر مقررات دولتی در ایران
- تحلیل اقتصادی ساختار تولید مجتمع‌های پرورش ماهی قزل‌آلا در استان کردستان
- استخوان‌های بدن (یافت‌های زنده‌ای که وظایف بسیاری به عهده دارند)
- کتابخانه‌های عمومی پایتخت با استاندارد جهانی فاصله دارند
- مسئولیت مدنی قضات در نظام قضایی ایران

برق آن تبلیغ می‌شود. طبیعی است که این با نظام ارزشی ما مابینت دارد. به همین واسطه، من گمان می‌کنم که اگر یک عزم ملی و همگانی در تمام سطوح فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی کشور وجود داشته باشد، بسیاری از مشکلات و معضلات قابل حل خواهد بود.

◀ منصور یاور زاده

معاون قضایی مجتمع امور جنایی

قضات مجتمع همتی والا دارند

یاورزاده ۲۸ سال سابقه کار و لیسانس حقوق دارد. وی در مورد مشکلات حوزه‌ی کاری خود گفت: پرونده‌های زیادی به ما محول می‌شود. آمار پرونده‌های وارده به مجتمع روزانه افزایش پیدا می‌کند و شعب ما محدود است. حوزه‌ی قضایی مجتمع امور جنایی به محدوده فعالیت چند کلانتری محدود نمی‌شود، بلکه کل تهران را در بر می‌گیرد. قضاوت: واقعا این مجتمع، با این فضای کم و تعداد شعب محدود و عده قلیل کارمند قضایی و پرسنل اداری، می‌تواند به همه‌ی مراجعات پاسخ داده و پرونده‌های محوله را مورد رسیدگی قرار دهد؟ یاورزاده: البته امری مشکل و طاقت فرساست. با این وصف قضایی که در این مجتمع فعالیت می‌کنند، همتی والا دارند و اکثر اوقات شبانه‌روزی خود را مصروف رسیدگی به پرونده‌های محوله می‌کنند. چون در اینجا به جرایم مهمه رسیدگی می‌شود، جرایمی که باید در مورد آنها تصمیم

▲ منصور یاور زاده - معاون قضایی مجتمع امور جنایی

تحقیق قرار داده‌ام. مطابق با بررسی‌های به عمل آمده، از مجموع ۱۰۰ پرونده‌ای که مورد بازبینی قرار گرفت، از بین ۱۱۴ مباشر قتل، تا سن ۱۸ سال، ۷ قاتل داشتیم که ۶٪ را تشکیل می‌دهند. از ۱۸ تا ۲۵ سالگی، ۵۱ قاتل یعنی ۴۵٪، یعنی به عبارت دیگر از سن طفولیت تا ۲۵ سالگی ۵۱٪ قاتلین را تشکیل می‌دهند که آمار تکان‌دهنده‌ای است. از ۲۵ تا ۳۰ سالگی، ۴۷ قاتل و به عبارتی ۴۱/۵٪ و از ۳۵ سالگی به بالا، ۹ قاتل یعنی ۷/۵٪ را تشکیل می‌دهند.

از نظر جنسیت برابر با آمارهای به دست آمده، ۴٪ زن و ۹۶٪ از قاتلین مرد بوده‌اند. از نظر وضعیت مالی ۵۳٪ فقیر و ۳۸٪ در حد متوسط و ۸/۳٪ وضعیت مالی عالی و خوبی داشته‌اند.

از نظر انگیزه‌ها، ۲۷ مورد مربوط به روابط نامشروع و انحرافات اخلاقی، ۲۱ مورد انگیزه‌ی سرقت و ۴۰ مورد نزاع و درگیری و ۷ مورد مربوط به دادوستد مواد مخدر می‌باشد.

به اعتقاد من، راهکارهایی که از آن می‌توان به عنوان عوامل پیشگیرانه نام برد، عبارتند از:

- ۱- نهادینه کردن اخلاق و معنویت در جامعه
- ۲- توسعه و تبلیغ سنجایی اخلاقی و ارزشهای معنوی به جای تبلیغ امور دنیوی و مادی
- ۳- ایجاد اشتغال و ایجاد بستر مناسب برای فعالیت جهت بالندگی و رشد جوانان این مرز و بوم.
- ۴- ایجاد زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی مناسب برای این که جوانان بتوانند، روابط صحیح، سالم و مشروعی داشته باشند.

۵- پایین آوردن سن ازدواج که متأسفانه در حال حاضر، میانگین سن ازدواج به بالای ۳۰ سال رسیده است.

۶- اثبات این اصل که «برتری با پرهیزکاران است» که این مطلب نیاز به تبلیغ دارد.

قضاوت: آقای سراج، در طول سالیان گذشته، تقریباً این مسئله به اثبات رسیده است که متأسفانه دستگاه‌های تبلیغی کشور چندان توفیقی در جهت القای ارزشهای معنوی نداشته‌اند. به نظر شما چرا این اتفاق افتاده است؟

سراج: تحقق مواردی که من برای شما برشمردم و از آن به عنوان زمینه‌های پیشگیرانه وقوع جرم و جنایت یاد کردم، نیاز به تلاشی فراگیر و همگانی در همه‌ی ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارد و تنها در صورت انجام اقدامات عملی از سوی مسئولین می‌توان انتظار ثمربخشی این طرح را داشت و تنها در این شرایط است که فعالیت دستگاه‌های تبلیغی، مفید به فایده خواهد بود. یقیناً تبلیغ باید توأم با عمل باشد، والا اثر نخواهد داشت. ما در بسیاری از موارد از برآوردن حداقل امکانات مادی برای جوانانمان عاجزیم، در صورتی که به موازات آن، از طریق رسانه‌های گروهی و به خصوص صداوسیما، فرهنگ مادی، آن هم از نوع پر زرق و

یعنی چه؟ بله ۳ سال تا ۱۰ سال، ۳ سال تا ۵ سال یک تطبیقی داشت. ولی ۳ ماه چرا؟ این مجرمین بعد از پایان مدت محکومیت و خلاصی از زندان، دوباره مرتکب سرقت می‌شوند. در صورتی که هیچ نظارتی بر روی اعمال و رفتار آنها نیست. بسیاری از آنان، سرقت را حرفه‌ی خود قرار داده‌اند. خیلی از آنان، فرزندانشان را به مدرسه نمی‌فرستند. من به عنوان نمونه خدمتتان عرض می‌کنم. طایفه‌ای به نام «فیوج‌ها» داریم. من با توجه به اینکه مدتی در فرودگاه مستقر بودم، تقریباً تخصص و شناختی کامل روی اینها دارم. فرزندان آنان، از سن ۶ سالگی، دزدی یاد می‌گیرند. اصلاً مدرسه برای آنها معنا ندارد و تا زمان فوت، همین حرفه را دنبال کرده و به آن هم افتخار می‌کنند. متأسفانه، بیشترشان در حومه‌ی استان تهران و در پردیس کرج و شاهین شهر مستقر هستند. اینها ۶ ماه به ۶ ماه به صورت خانوادگی و نوبه‌ای در داخل و خارج از کشور اقدام به دزدی می‌کنند. به نظر من باید یک کنترل و نظارتی روی اینها باشد ولی متأسفانه، تاکنون چنین نبوده است.

قضاوت: چرا شعبه‌هایی در فرودگاه مستقر کردید؟ علتش چیست؟

سراج: چون فرودگاه، نقطه صفر مرزی از حیث قاچاق و جعل ویزا و سوانح هوایی است. به همین خاطر، ارتباط مجتمع و شعب مستقر در فرودگاه زیاده است. شاید مجرمین بعد از ارتکاب جرم درصدد فرار از کشور بآیند. من در رابطه با رسیدگی به پرونده‌ی افرادی که به نحو غیر مجاز قصد خروج از کشور را دارند، ابلاغ ویژه دارم.

من فکر می‌کنم، علت این ابلاغ ویژه، سوابق کاری من است. چون من قبلاً در فرودگاه مستقر بودم، به همین دلیل، رئیس قوه‌ی قضاییه و رئیس کل دادگستری استان تهران تأکید داشتند که شعب مستقر در فرودگاه زیر نظر من اداره شود. اداره‌ی این شعب، تخصص می‌خواهد.

حتی افراد متبحر نمی‌توانند به راحتی پرونده‌های موجود در آنجا را رسیدگی کنند. چون پرونده‌های محوله به آن شعب، از ویژگیهای خاص و پیچیده‌ای برخوردار است. به عنوان مثال، پرونده‌ای در آنجا موجود است که دارای ۱۹۰۰ برگ و دادنامه‌ای با ۲۱۲ برگ می‌باشد و موضوعش، قاچاق و اخلاص در نظام صادراتی کشور می‌باشد و بیش از ۱۳ الی ۱۴ میلیارد تومان بار مالی این پرونده است. پرونده‌هایی از این دست واقعاً سنگین، و حتی وکلای ما هم، کمتر از این پرونده‌ها سردر می‌آورند. فرق العاده کار تخصصی است و اگر کسی متوجه نباشد، قطعاً کلاه سرش می‌رود.

قضاوت: شنیده‌ام که در مورد پرونده‌های قتل که در این مجتمع مورد رسیدگی قرار گرفته است، تحقیقاتی داشته‌اید؟ لطفاً نتیجه‌ی این بررسی را برای ما تشریح کنید؟

سراج: من در واقع، ۱۵ آیتیم را مورد بررسی و

سید حسین توکلی
دادرس
و قاضی اجرای احکام
مجتمع امور جنایی

که با آقای جعفری معاون امور زندانها همکاری می کنند خودشان را با مأمورین این مجتمع هماهنگ می کنند.

قضاوت: آیا قاضی ناظر زندان به طور مرتب به زندانها سرکشی می کند و وضعیت زندانیان تحت اختیار مجتمع را رسیدگی می کند؟

توکلی: ما بخشی به عنوان قاضی ناظر زندان که زیر نظر معاون رئیس کل، آقای جعفری است داریم که الان امور جاری زندانیان را مورد بررسی قرار می دهد. این چیزهایی که اختصاص به ما دارد و چون من به واقع نمی رسم که به هر دو وظیفه خود برسم؛ یعنی در زندان مستقر شوم و هم در تشکیلات خودمان، به لحاظ اینکه من قاضی اجرای احکام هستم و کار ما به واسطه ی کمبود نیروی اجرای احکام زیاد است.

در کنار اجرای احکام، مسئولیت نظارت زندان را به ما دادند که ما خیلی طالب نبودیم، اما به جهت اینکه رتق و فتق امور مردم شود من قبول کردم اما ما مشکلی نداریم. ببینید، کارهایی که قضات ناظر زندان معاونت نظارت بر امور زندانها انجام می دهند مورد قبول ما هم هست و ما اختلافی نداریم. منتهی آنها خودشان احساس نیاز می کنند که با ما هماهنگ باشند، به دلیل اینکه پرونده ی کفتری این زندانیان اینجا است و یک سری مشکلاتی هم پیش می آید که تا با اینجا هماهنگ نشوند عملاً نمی توانند در زندانها، کاری از پیش ببرند.

قضاوت: این مشکلاتی که به آن اشاره می کنید چیست؟

توکلی: چون نوع جرایم زندانیان این مجتمع شامل قتل، سرقت های مسلحانه و تجاوز به عنف و... می شود، به علت حبس خاص آنها، عوارض و عواقبی در بیرون دارد. فرض کنید که ما به یکی از زندانی ها بخواهیم مرخصی بدهیم. این زندانی شاید ۵ قتل مرتکب شده باشد و اگر بنا باشد مسؤولین زندان که بدون هماهنگی ما یا قاضی ناظر زندانها اقدام به مرخصی دادن کنند، ممکن است ندانند که چه مواردی در پرونده ی فرد زندانی منعکس است و این در بیرون یک سری آثار و عواقبی را به بار خواهد آورد و این مسئله باعث هماهنگی

است. در این مجتمع به پرونده های مختلفی رسیدگی می شود. مثلاً یک پرونده امروز محاکمه اش است که ممکن است ۳۰ متهم و ۱۰۰ شاکی هم داشته باشد، ۲۰۰ موتور سیکلت در آن مطرح است؛ قاضی دادگاه محاکمه را شروع می کند و پرونده های قبلی یا جدیدش هم می آید. در آن روز قاضی وقتی دارد محاکمه می کند دیگر نمی تواند به پرونده های روز با پرونده هایی که به او ارجاع می شود رسیدگی بکند. اگر هم بخواهد رسیدگی کند باید محاکمه را تعطیل کند و این مشکل خوشبختانه با پیاده شدن احیای دادرسی حل می شود و پرونده در یک مرحله ای در دادرسی رسیدگی می شود و دادگاه فقط به محاکمه می پردازد.

سید حسین توکلی
دادرس و قاضی اجرای احکام مجتمع امور جنایی

فقط یک شعبه اجرای احکام

سید حسین توکلی دادرس و قاضی اجرای احکام مجتمع قضایی امور جنایی که دارای لیسانس حقوق قضایی از دانشگاه علوم قضایی است. وی قبلاً افسر نیروی انتظامی و فارغ التحصیل دانشکده علوم انتظامی بوده است. وی مدتی قاضی ناظر زندان در کرمان بود و بعد در اراک به عنوان مسئول اجرای احکام و قاضی ناظر زندان دادگاه انقلاب مشغول خدمت شد. توکلی اعتقاد به همکاری مشترک محاکم با سازمان امور زندانها دارد.

قضاوت: آیا نظارتی بر امور زندانیان دارید؟

توکلی: ما به لحاظ اینکه این مجتمع به یک سری از جرایم خاص رسیدگی می کند و تا حدود زیادی نوع جرایمی که در اینجا رسیدگی می شود جنبه ی تخصصی دارد. بر همین مبنا استثنائاً بر اساس درخواست رئیس مجتمع از رئیس کل بنا شد. امور زندانیان را هم یک قاضی ناظر زندان ویژه این مجتمع رسیدگی کند. در واقع قضات ناظر زندان

گرفت. اگر کمی بی دقتی و سهل انگاری در نحوه ی رسیدگی به یکی از پرونده های قتل صورت گیرد، ممکن است هیچ گاه قاتل دستگیر نشود. طبیعتاً با عنایت به نوع جرم باید در اسرع وقت پرونده قتل، رسیدگی و در مورد آن حکم صادر شود.

قضاوت: چند پرونده روزانه به شما ارجاع می شود؟
یاورزاده: در روز، به طور میانگین حدود ۱۰۰ پرونده به ما ارجاع می شود که به طور متوسط به شعب نه گانه مستقر در این مجتمع، روزانه ۱۰ پرونده ارجاع می شود.

قضاوت: با توجه به حجم بالای پرونده های ارجاعی و همین طور پاسخگویی به ارباب رجوع، دقت کار پایین می آید. آیا ممکن است در ارجاع پرونده ها هم اشتباهاتی شما داشته باشید؟

یاورزاده: درصد اشتباه پایین است. اگر چه پرونده های زیادی ارجاع می شود. اگر در حین کار هم موقعی کوچکترین اشتباهی صورت گیرد همکارها متوجه می شوند و اشتباه رفع می شود. چیز مهمی نیست و پرونده های قتل مشخص است به سه شعبه ی خاص داده می شود. شعب ۱۶۰۱ و ۱۶۰۲ و ۱۶۰۸ سه شعبه ی ویژه ی قتل هستند.

شعب دیگر به جرایمی مثل کیف قاچی، سرقت خودرو، آدم ربایی، سرقت های مسلحانه، زورگیریهای اراذل و اوپاش و مسائلی از این دست را رسیدگی می کنند. که ۶ شعبه است ۱۶۰۴ و ۱۶۰۵ و ۱۶۰۶ و ۱۶۰۷ و ۱۶۰۹ و ۱۶۱۲.

پرونده ابتدا وقتی از کلاتری وارد مجتمع ها می شود یا شکوایه هایی که می آیند اینجا من امضا می کنم و فرمهایی را به دادگاه ارجاع می کنیم و شکوایه ها و شکایتهای جدید را به آگاهی ارجاع می کنیم.

قضاوت: آیا موردی پیش آمده است که پرونده ای را به شما ارجاع بدهند و بگویند که در حوزه ی صلاحیت های ما نیست و به جای دیگر ارجاع دهید؟

یاورزاده: بله ممکن است که یک پرونده ی فوت ناشی از سانحه در حین کار باشد، مثلاً این را می فرستند اینجا ما هم می نویسیم برود به مجتمع قضایی مربوطه؛ چون که اینجا فقط به قتلهای عمدی رسیدگی می شود.

قضاوت: گاهی وقتها من با برخی همکاران شما که مصاحبه می کنم از آنها درخواست می کنم از مشکلات خودشان بگویند، همه مسائلی مانند: تراکم بالای کار، حجم خیلی زیاد پرونده ها، مشکلات مالی، مشکلات اداری، کمبود جا و قضای مناسب برای استقرار پرسنل اداری و قضایی... را مطرح می کنند و همه می دانیم که این مشکلات هست و در جای خودش هم بیان می کنیم. صرف نظر از این مسائل، دیگر چه مقولاتی هست که می شود به آن عنایت داشت و از دید مسئولان امر مخفی مانده است؟

یاورزاده: در خیلی از موارد ما خلاهای قانونی داریم یا یکی از مشکلاتی که داریم مثلاً همین مسأله ی قتل